

ProRail

Provincie Flevoland
T.a.v. de heren Sietsma en Van Maaren
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Datum 12 mei 2023
Ons kenmerk NS/Pr/20230512
Onderwerp Coalitieakkoord n.a.v. PS verkiezingen 2023

**ProRail Regiodirectie
Randstad Noord**

Adres
Postbus 14800
1001 LH Amsterdam

www.prorail.nl

Geachte heren Van Maaren en Sietsma,

Van harte gefeliciteerd met uw positie van formateur voor de provincie Flevoland! Wij wensen u de komende tijd veel succes bij het vormen van een coalitie en het opstellen van het coalitieakkoord.

ProRail en de Nederlandse Spoorwegen (NS) werken intensief samen met uw provincie en wij kijken ernaar uit deze samenwerking voort te zetten. In deze brief, als vervolg op onze brief aan de informateur, adresseren wij graag de opgaven die wij zien en delen wij graag onze visie over de mogelijke samenwerking de komende periode. Dat doen wij ieder vanuit onze eigen rol.

**NS Regiodirectie
Randstad Noord**

Adres
Postbus 1283
1000 BG Amsterdam

www.ns.nl

ProRail is verantwoordelijk voor het onderhoud, de vernieuwing, de uitbreiding en de veiligheid van het Nederlandse spoorwegnet. ProRail verdeelt als onafhankelijke partij de ruimte op 7.000 kilometer spoor, regelt alle treinverkeer (1,4 miljoen ritten per werkdag) en bouwt en beheert stations. Dankzij de centrale en neutrale positie heeft ProRail een goed overzicht over de ontwikkelingen die het spoorvervoer de komende jaren zal doormaken. Met die kennis stellen we ons graag op als 'trusted advisor' die niet alleen ontwikkelingen duidt, maar ook kansen in kaart brengt en oplossingen helpt realiseren.

NS is een mobiliteitsbedrijf en maakt Nederland duurzaam bereikbaar. Voor iedereen. Als grootste reizigersvervoerder in Nederland verzorgen we dagelijks circa 4800 treinritten voor ruim 1 miljoen reizigers. Ook de commerciële exploitatie en uitvoering van het dagelijks beheer van de 400 treinstations verzorgt NS. NS zet zich in voor meer en snellere treinen, sterke regionale en (inter)nationale verbindingen, een soepele reis van deur tot deur en aantrekkelijke stations die bijdragen aan de leefbaarheid van een gebied en de woningbouwopgave. In samenwerking met onze partners willen we een optimale en duurzame bereikbaarheid realiseren, ook wanneer de trein niet de eerste keuze is.

Gezamenlijk willen wij de samenwerking met de provincie Flevoland voortzetten om zo een bijdrage te blijven leveren aan de duurzame bereikbaarheid van woningen, het versterken van het vestigingsklimaat en het realiseren van onze klimaatdoelstellingen.

Graag staan wij uitgebreid stil bij de kansen die wij zien op de volgende onderwerpen:

1. Klimaat en duurzaamheid
2. Duurzame groei van reizigers en goederen op het spoor
3. Ruimtelijke ontwikkeling in de nabijheid van OV-knooppunten
4. Aantrekkelijke stations en leefbare stationsgebieden
5. Flevoland duurzaam bereikbaar houden en verbindingen versterken
6. Een efficiënte deur tot deur reis die bijdraagt aan de 'modal shift'

Tegelijkertijd staan de maakbaarheid en uitvoering onder druk. Dat vraagt om gezamenlijke keuzes die wij graag in overleg met de provincie maken. Het is daarom extra van belang elkaar vroegtijdig in de planvorming te betrekken.

Klimaat en duurzaamheid

We leveren een bijdrage aan de klimaat- en energieopgave door het aanbieden van klimaat-neutraal treinvervoer en het benutten van kansen voor duurzame energieopwekking. Samen met de provincie Flevoland streven wij naar duurzame mobiliteit in de volle breedte. Voor ons betekent dit dat reizigers bewust kiezen voor vervoerswijzen lopen, fietsen, OV-gebruik of deelmobiliteit. Wij richten onze stationsomgevingen in conform dit zogenaamde STOMP-principe.

Binnen de vervoerssector is het openbaar vervoer de duurzame keuze. NS is dé maatschappelijke aanbieder van duurzame mobiliteit en wil dit blijven. Om meer treinen te kunnen laten rijden, is daarom het investeren in groene energievoorziening noodzakelijk. Door het versterken van verbindingen en frequenties biedt de trein een aantrekkelijk product en geven wij vorm aan de reductie van de CO₂-uitstoot.

We zien kansen om onze gezamenlijke bijdrage te versterken door fossielvrij, circulair en groen te ondernemen. In samenwerking met uw provincie zetten wij graag in op:

- het uitvoeren van innovatieve pilots, zoals in Dronten waar ProRail een pilot uitvoert voor zonnecellen in geluidschermen;
- fossielvrij bouwen in de stationsomgevingen door het spoor te benutten voor de aanvoer van bij voorkeur circulaire bouwmaterialen;
- de mobiliteitstransitie naar OV inclusief spoor om de klimaatdoelstellingen te halen. Hiervoor is het nodig om samen in te zetten op het verminderen van het autogebruik voor zowel de korte als de lange afstanden.

Duurzame groei van reizigers en goederen op het spoor

Post corona is ons reisgedrag veranderd en zetten wij ons op de korte termijn in voor het herwinnen van de reiziger, passend bij het 'nieuwe normaal' waarbij veel werknemers (c.q. forenzen) afwisselend op kantoor en vanuit huis werken.

Wij verwachten dat de vraag naar hoogwaardig OV, net als het goederenvervoer, naar de toekomst toe alsnog gaat toenemen. Het is belangrijk dat deze groei op een duurzame manier verloopt. We moeten de komende jaren daarom aanpassingen doen aan onze infrastructuur om de groei te faciliteren. Op die manier kunnen we ervoor zorgen dat er, op een veilige manier, voldoende ruimte voor meer en langere treinen is. De werkzaamheden zorgen voor een grote verbetering in comfort en bestendigheid ten gunste van de toekomst, maar geven op korte termijn wel overlast. Wij zullen de overlast proberen te beperken en uw provincie over de werkzaamheden zo goed mogelijk informeren.

We willen de noodzakelijke 'modal shift' faciliteren ten gunste van de klimaatdoelstellingen zodat meer mensen en goederen zich duurzaam verplaatsen per trein. Binnen de regio, tussen de regio's én internationaal. Hiervoor werken wij aan een passende en betrouwbare dienstregeling. NS wil een drager van de oplossing zijn voor een groot aantal maatschappelijke opgaven. Denk aan de mobiliteitsagenda, de klimaatagenda, de bouw en de bereikbaarheid van een miljoen nieuwe woningen.

In samenwerking met uw provincie zetten wij graag in op:

- spreiding van mobiliteit in de tijd, door allereerst met de provincie zelf als werkgever en daarnaast door gezamenlijk op te trekken in het stimuleren van andere werkgevers en onderwijsinstellingen om afspraken te maken over de verdeling van het reizen over de dag en de week. Hiermee kunnen we de hyperspits verminderen en meer reizigers aantrekkelijk en betrouwbaar vervoer aanbieden.
- het stimuleren van het gebruik van OV naar evenementen en recreatieve bestemmingen, zoals Nationaal Park Nieuwland.
- het promoten van duurzame en actieve mobiliteit bij inwoners, werkgevers en bezoekers.

Ruimtelijke ontwikkeling in de nabijheid van OV-knooppunten

Het kabinet heeft als doel gesteld om een miljoen nieuwe woningen te realiseren. Uw provincie heeft recent een Woondeal gesloten voor een bijdrage van 40.000 woningen aan de opgave. Het belang om woningbouw en mobiliteit met elkaar te verbinden voor een duurzame ontwikkeling wordt breed gedragen.

Wij adviseren u daarom in uw ruimtelijk beleid maximaal in te zetten op de verdichting rond OV-knooppunten, zowel voor de woningbouw als voor de werkgelegenheid en het onderwijs, zodat een betere balans in ons mobiliteitssysteem ontstaat.

Wij bieden u onze opgebouwde kennis en expertise daarbij graag aan. Door ons vroegtijdig in de planvorming te betrekken kunnen wij tot een creatieve invulling komen en kunnen wij in onze plannen passende invulling geven aan de toekomstige bereikbaarheid per spoor voor uw provincie.

Tegelijkertijd realiseren we ons dat de verdichting van OV-knooppunten ook omgevings-effecten met zich meebrengt. Bouwen langs het spoor vraagt daarom vroegtijdig aandacht zodat ook in de planvorming rekening gehouden kan worden met bijvoorbeeld geluid en trillinghinder.

In samenwerking met uw provincie zetten wij graag in op:

- de realisatie van een veelheid aan bestemmingen: werk, onderwijs en recreatieve functies in de stationsomgeving;
- het stimuleren van de multimodale bereikbaarheid van nieuwe woningbouwgebieden, zoals de Warande in Lelystad;
- uitvoering geven aan de Regionale Ontwikkelagenda Flevoland (Flevolijn/ Hanzelijn) en het bijbehorende actieprogramma.

Aantrekkelijke stations en leefbare stationsgebieden

Stations en de directe omgeving bepalen mede de aantrekkelijkheid en de toegankelijkheid voor het gebruik van het OV. Daarom werken we de komende periode ook graag met uw provincie samen om de stationsomgevingen kwalitatief op een hoog niveau te houden. De investeringen die de afgelopen jaren in de stations gemaakt zijn, hebben er voor gezorgd dat een groot deel van de stations een ontmoetingsplek geworden is in plaats van een plek waar kort verbleven werd. Wij zien de treinstations als mobiliteitshubs en wij willen de stations en de omgeving blijven doorontwikkelen naar de behoefte van de reizigers.

In samenwerking met uw provincie zetten wij graag in op:

- het continue investeren in schone, hele en veilige stations en omgeving;
- het verbeteren van de sociale veiligheid op stations door middel van veiligheidsarrangementen waarin afspraken tussen gemeente, politie en vervoerspartners, worden vastgelegd, zoals bijvoorbeeld in Lelystad;
- het versterken van de stations en de stationsomgeving als ontmoetingsplek door met elkaar in gesprek te gaan over het ruimte geven op het station aan maatschappelijke initiatieven, zoals een vrijwilligersorganisatie of sociale ondernemer, en een aantrekkelijke stationsomgeving te creëren met de toevoeging van groen.

Flevoland duurzaam bereikbaar houden en verbindingen versterken

Ook met uw provincie willen we bespreken welke treinverbindingen we op korte of lange termijn kunnen versterken. Met name de woningbouwopgave vraagt om nieuwe zienswijze en aangepaste mobiliteits- en bereikbaarheidsplannen. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt stellen wij alles in het werk om Nederland per trein bereikbaar te houden. We willen de groei van het aantal reizigers blijven stimuleren met de investeringen in het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) en het versnellen van de treinreis door onder andere de invoering van ERTMS.

In samenwerking met uw provincie zetten wij graag in op:

- de voortzetting van het uitvoeren van het Programma Hoogfrequent spoorvervoer OV SAAL;
- het versnellen van de treinreis tussen Almere en Utrecht.

Een efficiënte deur-tot-deurreis die bijdraagt aan de ‘modal shift’

De mobiliteitsontwikkelingen volgen elkaar snel op. Deelmobiliteit, zoals deelfietsen, deelauto's en deelscooters, krijgen een groeiend aandeel in de van deur tot deur reis van onze reizigers. Wij beschouwen onze stations als mobiliteitshubs, die passend uitgerust moeten worden voor het voldoen aan de behoeften van onze reizigers. Dit betekent dat we het deelmobiliteitsaanbod uitbreiden c.q. faciliteren op de stations, maar ook dat we gezamenlijk kijken naar een passende P&R-strategie voor een spoorcorridor zodat de reizigers op passende wijze voor de desbetreffende locatie de ‘first en last mile’ van hun reis kunnen afleggen.

In samenwerking met uw provincie zetten wij graag in op:

- het ontsluiten van de stations door middel van doorfietsroutes;
- het verzorgen van voldoende (bewaakte) stallingsmogelijkheden voor de verschillende vormen van fietsen en deelmobiliteit;
- het bespreken van het versterken van de aansluitingen van andere OV-dienstverleners;
- het ontwikkelen van provinciebreed beleid en cofinanciering op parkeergelegenheid bij treinstations (P+R locaties).

Wij willen een belangrijke bijdrage blijven leveren aan de verdere ruimtelijke en economische ontwikkeling van de provincie Flevoland door de stations en het spoor maximaal te benutten ten gunste van de woningbouw- en duurzaamheidsopgave. Met het OV zorgen wij voor duurzame bereikbaarheid die voor iedereen beschikbaar en toegankelijk is. Wij hopen van harte dat bovenstaande gezamenlijke opgaven en onze suggesties om hierin samen op te trekken een plek krijgen in het nieuwe coalitieakkoord dat onder uw leiding tot stand komt.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie of toelichting wensen, dan kunt u contact opnemen met

Wij wensen u veel succes met uw werkzaamheden de komende tijd.

Met vriendelijke groet,